

Kommunerna i Stockholms län

Institutet för kommunal ekonomi (IKE)

KSLs styrelse beslöt vid sitt sammanträde 2011-12-01 att tillsända länets kommuner bifogad rekommendation.

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. KSL överlåter till kommunen att fatta beslut enligt gällande delegationsordning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

KSLs styrelse beslutade vid sitt sammanträde 2011-12-01

att rekommendera kommunerna att fortsätta ansluta sig till IKE under perioden 2012-2014.

ÄRENDEGÅNG

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling.

SVARSPERIOD

KSL önskar få kommunernas ställningstaganden **senast 2012-01-30**.

med e-post till registrator@ksl.se

alternativt till

Kommunförbundet Stockholms Län
Box 38145
100 64 STOCKHOLM

2011-12-01

Dnr: 2011/0110

UNDERSKRIFT AV ORIGINALAVTAL

Efter det att kommunerna meddelat beslut om deltagande, tecknar KSL avtal med Stockholms Universitet på kommunernas vägnar.

Kopia av avtalet sänds därefter ut till respektive kommun.

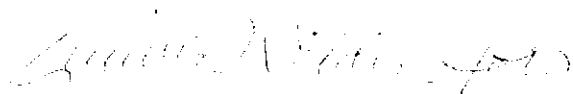
FRÅGOR OCH INFORMATION

För frågor med anledning av detta, välkommen att kontakta

Lennart Dahlberg, direktör, tel 08-615 94 05, e-post lennart.dahlberg@ksl.se

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Gunilla Weidenfors

Bilaga

Rekommendation 2011-12-01

Kommunstyrelsen

Institutet för kommunal ekonomi (IKE)

KSLs rekommendation

KSLs styrelse beslutade vid sitt sammanträde 2011-12-01

att rekommendera kommunerna att fortsätta ansluta sig till IKE under perioden 2012-2014.

Ärendebeskrivning

Institutet för kommunal ekonomi (IKE) bedriver forskning och utreder frågeställningar kring organisation, ekonomi och verksamhetsstyrning i kommunal verksamhet för medlemskommunerna inom Stockholms län. IKEs huvuduppgift är att genom rollen som forskare och processtödjare bidra till effektivitet och utveckling i kommunal verksamhet.

För närvarande fokuserar IKE på tre övergripande **programområden**, som också visar på IKEs kärnkompetens. Dessa är:

- Skatteutjämningsystem för kommuner och landsting
- Nyckeltalsstyrning och Benchmarking, exempelvis nyckeltal avseende resurser, processer och resultat
- New Public Management – effekter av konkurrensutsättning, beställar/utförar-modeller och alternativa driftsformer

Stockholms läns kommuner har sedan 1987, via KSL, bidragit med ett finansiellt stöd till Institutet för kommunal ekonomi vid Företagsekonomiska institutionen, Stockholms universitet.

IKE leds av en styrelse med för närvarande tio ledamöter. Styrelsen utser inom sig ordförande. Stockholms stad representeras av två ordinarie ledamöter samt en ersättare. Övriga kommuner representeras på samma sätt av två ordinarie ledamöter och en ersättare. Verksamheten finansieras av Stockholms stad och de länskommuner som, via KSL, är anslutna till IKE (denna avtalsperiod är alla kommuner med). Avtalsperioden är tre år. Nuvarande avtal löper ut år 2011.

Förslaget är att ingå en ny avtalsperiod om tre år, med inriktning att utveckla IKEs verksamhet. Styrelsen påbörjade ett förnyelsearbete av IKEs inriktning inför innevarande avtalsperiod. Detta förnyelsearbete har fallit väl ut. Stockholm stads insats är en miljon kronor och förslaget innebär att även övriga kommuner i länet har en insats motsvarande Stockholm stads insats.

När kommunerna har beslutat att delta i IKEs verksamhet under perioden 2012-2014 enligt tabellen nedan så sluter KSL ett avtal med Stockholms Universitet för samma period.

Förslag till utdebitering 2012-2014

Kommun	2012-2014 81/03-2010	2012-2014 81/03-2010	2012-2014 81/03-2010
Botkyrka	82 608	54 300	54 200
Danderyd	31 330	33 400	33 000
Ekerö	25 410	30 700	30 500
Haninge	77 054	52 000	51 900
Huddinge	97 453	59 900	60 300
Järfälla	66 211	47 500	47 400
Lidingö	44 017	38 500	38 200
Nacka	90 108	56 600	57 300
Norrtälje	56 080	44 000	43 200
Nykvarn	9 331	23 900	23 900
Nynäshamn	26 032	31 000	30 800
Salem	15 391	26 500	26 400
Sigtuna	39 990	36 400	36 600
Sollentuna	64 630	46 600	46 800
Solna	68 144	47 500	48 200
Stockholm	847 073	0	0
Sundbyberg	38 633	35 200	36 000
Södertälje	86 246	56 300	55 700
Tyresö	42 947	38 200	37 800
Täby	63 789	46 700	46 400
Upplands Väsby	39 289	36 500	36 300
Upplands-Bro	23 676	29 600	29 800
Vallentuna	30 114	32 300	32 500
Vaxholm	10 965	24 600	24 500
Värmdö	38 301	36 000	35 900
Österåker	39 521	36 600	36 400
Summa invånare	2 054 343	1 000 800	1 000 000
Summa exkl Sthlm	1 207 270		

Frågor med anledning av detta besvaras av:

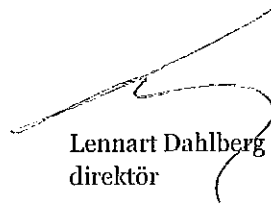
Lennart Dahlberg, telefon 08-615 94 05, e-post lennart.dahlberg@ksl.se

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Erik Langby
ordförande

Lennart Dahlberg
direktör

Bilaga

IKE, Verksamhetsberättelse 2010

Stockholms
universitet

BILAGA

IKE

**Institutet för kommunal
ekonomi
Företagsekonomiska
institutionen
Stockholms universitet**

Verksamhetsberättelse för 2010

Syfte

Institutet för kommunal ekonomi (IKE) är ett forskningsinstitut som bedriver och sprider forskning inom området ekonomi, organisation/management och verksamhetsstyrning i kommunal verksamhet. IKE är uppbyggt genom ett samarbetsavtal mellan institutet och medlemskommunerna i Stockholms län.

Syftet med samarbetsavtalet är att bidra till att skapa en stark forskningsmiljö kring kommunal organisation och verksamhet inom den Företagsekonomiska institutionen vid Stockholms universitet. IKE ska fungera som länk, eller kontaktfönster, mellan medlemskommunerna och den pågående forskning som bedrivs inom den Företagsekonomiska institutionen.

Som en del i dessa syfte har IKE ett nätverk med forskare såväl inom Sverige som internationellt. Ambitionen är att IKE ska spela en viktig roll för forskningsfronten inom det område som internationellt kallas *Public Sector Management* och därmed ge vetenskapliga bidrag i form av böcker, bokkapitel samt artiklar i välrenommerade och ledande tidskrifter på området.

IKE är en del av den Företagsekonomiska institutionen vid Stockholms universitet. Ett syfte är därmed också att bidra till att skapa intresse kring kommunalekonomisk forskning för såväl institutionens forskare och doktorander som studenter.

Huvudman och organisation

IKE är inom Företagsekonomiska institutionen vid Stockholms universitet direkt underställd institutionens Forskar- och forskarutbildningsnämnd (FFUN) men har på grund av den externa finansieringen en separat budget. IKE leds av en styrelse med som högst tio ledamöter. Av dessa utser styrelsen inom sig ordförande. Stockholms stad utser två ledamöter samt en suppleant. KSL utser två ledamöter och en suppleant. Övriga ledamöter är knutna till Stockholms universitet. IKE leds av en enhetschef som utses för tre år i taget av prefekten vid Företagsekonomiska institutionen. Till organisationen tillhör också en referensgrupp bestående av IKE:s institutchef samt fyra representanter från Stockholms länns kommuner. Referensgruppens syfte är att identifiera och diskutera aktuella frågeställningar inom den kommunalekonomiska sektorn och därmed generera uppslag till IKE:s kommande forskning.

IKE är en självständig ekonomisk enhet inom Företagsekonomiska institutionen och verksamheten skall vara självfinansierad. IKEs årliga verksamhetsplan och -berättelse skall avrapporteras i FFUN samt till Stockholms stad och KSL. IKEs kärnverksamhet skall finansieras av kommunerna i Stockholms län i enlighet med ingångna avtal. Ett nytt ettårs-avtal med Stockholms stad samt ett nytt treårs-avtal med KSL tecknades under året.

Ekonomiskt utfall 2010

IKE	2010
fakturerade	2 040 000
övrigt	21 426
intäkter	2 061 426
personal	-1 506 320
lokal	
drift	-99 617
oh-påslag	-760 406
avskrivningar	-4 500
summa kostnader	-2 370 843
resultat	- 309 416

Mål, aktiviteter och inriktning för 2010 – 2012 enligt verksamhetsplanen samt vad som genomförts under 2010

- ***Bygga upp en mer omfattande forskningsmiljö kring institutet och därmed att bredda institutets forskning samt öka institutets antal forskningsinriktningar.***

Strategier

Öka IKE:s närvaro i såväl nationella som internationella nätverk.

Exempel på nationella nätverk under utveckling är IKE:s närvaro i forskningsprojektet MUSICA vilket är ett samarbete mellan Stockholms universitet och Uppsala universitet. Ett ytterligare exempel är det nationella kommunforskningsprogrammet i samarbete med de kommunala forskningsinstituten i Sverige (CKS, FOVU, KEFU, KFi). I samband med detta är ett forskningsprojekt under utveckling tillsammans med Siena University i Italien i vilket bland annat effekter och utveckling av koncernredovisning i kommunal sektor är i fokus. Roland och Niklas presenterade projektets första internationella forskningsrapport i september på en forskningskonferens i Siena.

Under de senaste decennierna har redovisningsforskningen i hög grad handlat om att undersöka såväl förutsättningar för olika redovisningstekniker som själva redovisningens roll i samhället i stort. Ofta har dock dessa studier fokuserat produktionen samt möjligheterna att kunna presentera en rättvisande bild av organisationen i redovisningen. I detta forskningsprojekt är syftet snarare att undersöka redovisningen både från ett sändar- men framförallt från ett mottagarperspektiv. Den teoretiska utgångspunkten är att siffror och finansiella data tar vissa "omvägar" innan de påverkar organisationen och med detta negligeras i detta forskningsprojekt den vanliga uppfattning att konsumtion av redovisning är

tämligen trivialt bara siffrorna är "rätt" redovisade och rapporterade. Projektet undersöker således konsumtion av redovisning och siffrornas "öde" efter det att de är producerade. Syftet är att utveckla teoretiska modeller som går bortom ett produktionsperspektiv. Den övergripande forskningsfrågan som styr projektet är: Vad händer med redovisningsinformationen efter det att den har producerats? Projektets syfte är också att skapa en forskningsmiljö kring detta perspektiv med både forskare och doktorander. Projektet är ett samarbete mellan Uppsala och Stockholms universitet och leds av professor Bino Catastis. Projektet har under året utmynnat i åtskilliga forskningspapper producerade av både forskare och doktorander. Ett syfte för IKE att medverka i detta projekt är också att involvera forskning kring offentlig sektor, och framförallt kommuner, i den redovisnings- och ekonomistyrningsforskning som bedrivs inom den företagsekonomiska institutionen vid Stockholms universitet samt att vara uppdaterad på den forskning som bedrivs inom redovisning och ekonomistyrning.

IKE:s närvaro i forskningsprojektet MUSICA har varit frekvent under året. Åtta forskningsseminarier har genomförts under 2010.

Samarbetsprojektet med Siena universitet i Italien har under året resulterat i att Roland Almqvist och Niklas Wällstedt, tillsammans med professor Giuseppe Grossi från Siena universitet presenterat ett konferenspapper med titeln *How to ensure financial sustainability in difficult situations? A research agenda*. Projektet kommer att fortsätta med empiriska studier, inom ramen för kommunforskningsprogrammet.

I juni 2009 genomfördes en konferens med anledning av den samhällsekonomiska utvecklingen och konsekvenser för kommunsektorn. En grupp forskare och praktiker möttes för att resonera kring behovet av studier av det som av många beskrevs som krisen. Ett resultat av konferensen och diskussionerna blev att de fem universitetsanknutna forskningsinstitutionerna inom kommunal ekonomi och politik – Institutet för kommunalekonomi (IKE) vid Stockholms universitet, Kommunforskning i Västsverige (KFi) vid Göteborgs universitet, Centrum för Kommunstrategiska studier (CKS) vid Linköpings universitet, Forskarskolan för offentlig verksamhet i utveckling (FOVU) vid Örebro universitet, samt Rådet för Kommunalekonomisk forskning och utveckling (KEFU) vid Lunds universitet – gjort gemensam sak och tillsammans utvecklar och genomför ett nationellt forskningsprogram (i vilket IKE finns representerade i styrgruppen). Detta samarbete startade 2009 och programmets innehåll har vuxit fram under året i samtal mellan forskare från de fem forskningsmiljöerna och företrädare för de kommuner som har uttalat intresse för att delta i programmet och dessutom att vara med och finansiera det. Intresset har kommit till uttryck i samtal med kommunföreträdare som har berättat om erfarenheter från besvärliga situationer, erfarenheter som behöver analyseras och ställas i relation till andra kommuners erfarenheter och på så sätt rusta organisationen för framtiden. Intresse för att utveckla kunskap har också uttryckts i form av utmaningar som behöver hanteras. Det kan handla om utmaningar i form av att kunna skapa bra förutsättningar för stora och växande industriföretag i kommunen, om utmaningar relaterade till hög ungdomsarbetslöshet och de påfrestningar detta innebär på välfärden, om utmaningar relaterade till befolkningsutveckling eller utmaningar som har att göra med infrastruktursatsningar och svårigheter att få till stånd sådana. Under 2010 har forskningsprogrammet publicerat två rapporter som trycks inom ramen för programmets rapportserie. Rapport nr 1 är en programförklaring i vilken forskningsprogrammets syfte och upplägg beskrivs. Rapport nr 2

är en litteraturstudie i vilken tidigare forskning om kriser i kommuner kartläggs och som utgör forskningsprogrammets referensram.

Sammantaget innebär programmet en mångsidig, djuplodande, problematiserande och lösningorienterad fokusering på kommuners handlande i besvärliga situationer som kan uppkomma till följd av förändrade förutsättningar. Inom ramen för programmet söks fördelar till hur anpassning sker till förändrade villkor och varför vissa organisationer lyckas bättre än andra att framgångsrikt förändra verksamhet och organisation. Forskningsprogrammet planeras pågå till år 2013. 46 kommuner i Sverige deltar i forskningsprogrammet. Bl a de tre största kommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö.

Niklas Wällstedt medverkade under hösten också i Tredje kommunforsknings-konferensen "Ekonomi, styrning och organisering i kommuner och landsting" Konferensen arrangerades i samarbete mellan KFi, KEFU och IKE i Alvesta, den 26-27:e oktober. Konferensen samlar ett flertal av Sveriges kommunalekonomiska forskare och representerar ett brett spektrum av de företagsekonomiska ämnena. Niklas presenterade en tidig version av sin "thesis proposal", dvs upplägg och förslag för den kommande avhandlingen.

Utöver detta åkte en grupp forskare från företagsekonomiska institutionen under ledning av Roland Almqvist till Nottingham Business School i juni 2009. Syftet med resan var att presentera den forskning om offentlig sektor som bedrivs inom IKE samt inom den företagsekonomiska institutionen. Det papper som presenterades av Roland Almqvist, Bino Catasús och Matti Skoog valdes ut att bli publicerat i ett specialnummer av tidskriften *International Journal of Public Sector Management*. Denna artikel blev sedermera accepterad för publikation i nr. 2 2011.

- *Rekrytera en till två doktorander de närmaste åren i syfte att utöka IKE:s interna forskningsmiljö och forskningsaktivitet.*

Med doktorander levandegörs ofta forskningsmiljöer på ett mycket vitalt och konstruktivt sätt. En ambition för IKE är att vara ett forskningsinstitut som producerar förstklassig forskning avseende kommunal verksamhet och organisation. I denna ambition ska ingå att i framtiden också producera förstklassiga och uppmärksammade doktorsavhandlingar inom området.

Niklas Wällstedt arbetade under våren 2010 som forskningsassistent på IKE med det nationella forskningsprogrammet, administrativa uppgifter (såsom hemsidan, nyhetsbrev etc.) samt ett eget forskningsprojekt. Fr.o.m. September 2010 är Niklas anställd som doktorand för fem år framöver. Doktorandtjänsten finansieras till hälften av IKE och till hälften av företagsekonomiska institutionen. Det kan också nämnas att Andreas Sundström som skrev uppsats inom ramen för IKEs uppsatsgrupp 2009 också anställdes som doktorand på företagsekonomiska institutionen.

- *Vara till särskild nytta för kommunerna i Stockholms län.*

Detta görs genom att institutet belyser och utreder aktuella problem och frågeställningar som medlemskommunerna ställs inför och upplever att det finns ett behov att studera och

analysera djupare. Ett exempel på en sådan aktivitet är det forskningsprojekt om det kommunalekonomiska utjämningsystemet som genomförts av IKE de senaste åren. Projektet har avslutats under 2010 med rapporten *Inkomstutjämnningen mellan kommuner - bidrar den till att fiskal rättvisa uppnås?* (IKE 2010:137) av professor emeritus Ernst Jonsson. Rapporten har distribuerats till samtliga kommuner .

Ett annat exempel är det nationella kommunforskningsprogrammet som nämnts ovan och som ämnar fokusera effekter av kommunalekonomiska strategier vid ekonomisk förändring. Projektet, som startade sommaren 2009 fortsätter som under 2010-2013.

Utöver de strategiska ambitionerna ovan ryms även ett antal aktiviteter inom ramen för det avtal IKE tecknat med medlemskommunerna. Dessa aktiviteter är information och presentation om pågående forskning inom institutet och den Företagsekonomiska institutionen, men också om pågående forskning internationellt och vid andra universitet. Exempelvis har ett IKE-nyhetsbrev startats under 2010, vilket utkommer två till fyra gånger per år (minst en gång per termin).

Dessutom har en referensgrupp till IKE startats under hösten 2009. Referensgruppens roll ska vara att ge IKE aktuell information om vad som händer på den kommunalekonomiska arenan och vad som är aktuella frågeställningar för kommunerna att arbeta vidare med. Referensgruppen har haft en första träff under 2010.

Pågående forsknings- och utvärderingsprojekt inom ramen för IKE:s forskningsområden samt övriga forskningsprojekt i vilka IKE är involverat

Styrning av kommunal tjänsteproduktion – jämförelser mellan egen och privat regi

Projektet, som leds av Leif Anjou, fortsatte med empiriska studier under 2010. Ett antal seminarier i vilka projektets tentativa resultat har diskuterats och genomförts internt inom IKE under året. Projektet slutrapporteras tidig vår 2011, med planer på ett seminarium för länets kommuner under sen vår 2011.

Den ansvarsfulla verksamhetsstyrningen

I detta projekt är frågeställningar som rör verksamhetsstyrning i vid mening en utgångspunkt. En viktig frågeställning gäller organisationers samhällsansvar. Som en del i detta projekt är därför teorier relaterade till organisationers ansvar, teorier om 'Corporate social responsibility', inkluderade. Enligt företrädare för denna teoribildning blir det allt viktigare att den styrning och rapportering som bedrivs i organisationer sker på ett ansvarsfullt sätt – både på kortare och på längre sikt – och detta oavsett om organisationen är privat eller offentlig. Forskningsprojektets övergripande syfte är att utifrån såväl teoretiska studier som ett antal empiriska studier belysa frågan kring den *ansvarsfulla verksamhetsstyrningen* som begrepp i teori och praktik. Projektet har vidare ett explorativt syfte där nya frågeställningar identifieras och formuleras vilket utmynnar i ett förslag på en

agenda för framtida forskning och utveckling. Kontakter har under året tagits med ett bokförlag som har beslutat att publicera boken under 2011.

IKE:s roll i grundutbildningen vid Företagsekonomiska institutionen

En huvuduppgift för institutet är att väcka intresse för den kommunala sektorn bland institutionens ca 3 000 studenter. Detta görs genom att involvera IKE:s forskning i grundutbildningen. Under året har Roland Almqvist i hög grad varit involverad i grundkursen i ekonomistyrning som involverar 650 studenter. Därmed har ekonomistyrning inom kommuner fått betydligt större utrymme än tidigare. Anledningen är att Roland lyft in hela föreläsningar samt seminarier som behandlar just kommuner i föreläsningsserierna. Dessutom ingår Rolands bok *New Public Management* som kurslitteratur. De empiriska exempel som finns i boken är tagna från Stockholms stad. Vidare har representanter från Stockholms stad bjudits in gästföreläsare under året inom ramen för denna kurs. Vad gäller grundutbildningen på de högre C- och D-nivåerna så har Roland varit kursansvarig för kursen 'Redovisning i offentlig sektor'. Kursens litteratur har i hög grad bestått av forskning och management-litteratur som belyser den kommunala sektorn.

Varje hösttermin har en uppsatskurs i IKE:s regi med kandidat- och magisteruppsatser inriktade mot länskommunerna i Stockholm startats. Nytt fr.o.m. 2009 är att även civilekonomuppsatser ingår i IKE:s uppsatsgrupp. Denna uppsatstyp är mer omfattande än kandidat- och magisteruppsatserna, vilket ger möjlighet till än större bidrag till kommunerna i länet. Under 2010 har fyra av tio uppsatser varit civilekonomuppsatser. Uppsatserna belyser och undersöker empiriskt intressanta och aktuella frågeställningar i den kommunala sektorn med särskilt fokus på kommunerna i Stockholms län. Hösten 2009 vann uppsatserna *(O)möjligt uppdrag? - om redovisning som synliggörare av värdeskapande i verksamhet med offentligt uppdrag* av Andreas Sundström, samt *Papperslösa Stockholms stad - En studie om e-fakturering i Stockholms stad* av Sarine Faraj och Linda Yacoub priset för bästa uppsats. Prisutdelningen skedde i Stockholm stads stadshus den 21 maj 2010 under ledning av stadsdirektören Irene Svenonius. Denna händelse fick stort genomslag på företagsekonomiska institutionens hemsida. Avseende höstterminens uppsatser 2010 lockade IKE:s uppsatsgrupp 10 uppsatsgrupper. Uppsatsernas titlar samt författarna presenteras nedan:

Skatteutjämningen i kommuner - och dess effekter på styrningen
Jamila Bental & Gabriella Simonsson

Balanserade styrkortet och problematiken kring dess implementeringsprocess
Carl-Magnus Falk

Betydelsefull eller bortkastad tid? En kvalitativ studie om revisionsrapportens betydelse
Aida Antar & Gordana Ilic

En sammanställd redovisning: nuvarande modell och framtidens utveckling
En kvalitativ studie med användarperspektiv i fokus
Svetlana Pettersson & Liubov Poutilova

Effektivare Planprocesser - Detaljplanering för en växande stad
Mattias Woldu & Sven Wolf

Kommuner som pensionsförvaltare - En studie om kommunalt beslutsfattande
Martina Hertzén & Pia Liverbro

Kommuners val av pensionsredovisningsmodell
En studie om varför en del kommuner väljer att frångå lagens föreskrifter om
pensionsredovisning
Camilla Lundberg & Frida Lundqvist

Kontraktstyrning av kvalitet: Dröm eller verklighet – En studie om Stockholms tunnelbana
Carolina Ye & Laura Shen

Miljöredovisning i kommunala bolag i Stockholm
Christopher Karp

Prisutdelning avseende dessa uppsatser sker under våren 2011.